

Průšvih, jež změnil praxi na pracovišti

MUDr.Petr Vojtíšek, MUDr. Olha Litvina, Bc. Vojtěch Fišera

KLINIKA ANESTEZIOLOGIE, PERIOPERAČNÍ A INTENZIVNÍ MEDICÍNY
FAKULTY ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM
A KRAJSKÉ ZDRAVOTNÍ, a. s. – MASARYKOVY NEMOCNICE V ÚSTÍ NAD LABEM, o. z.

 Krajská zdravotní
Masarykova nemocnice

Miligramy vs mililitry

Hodinky vs holínky

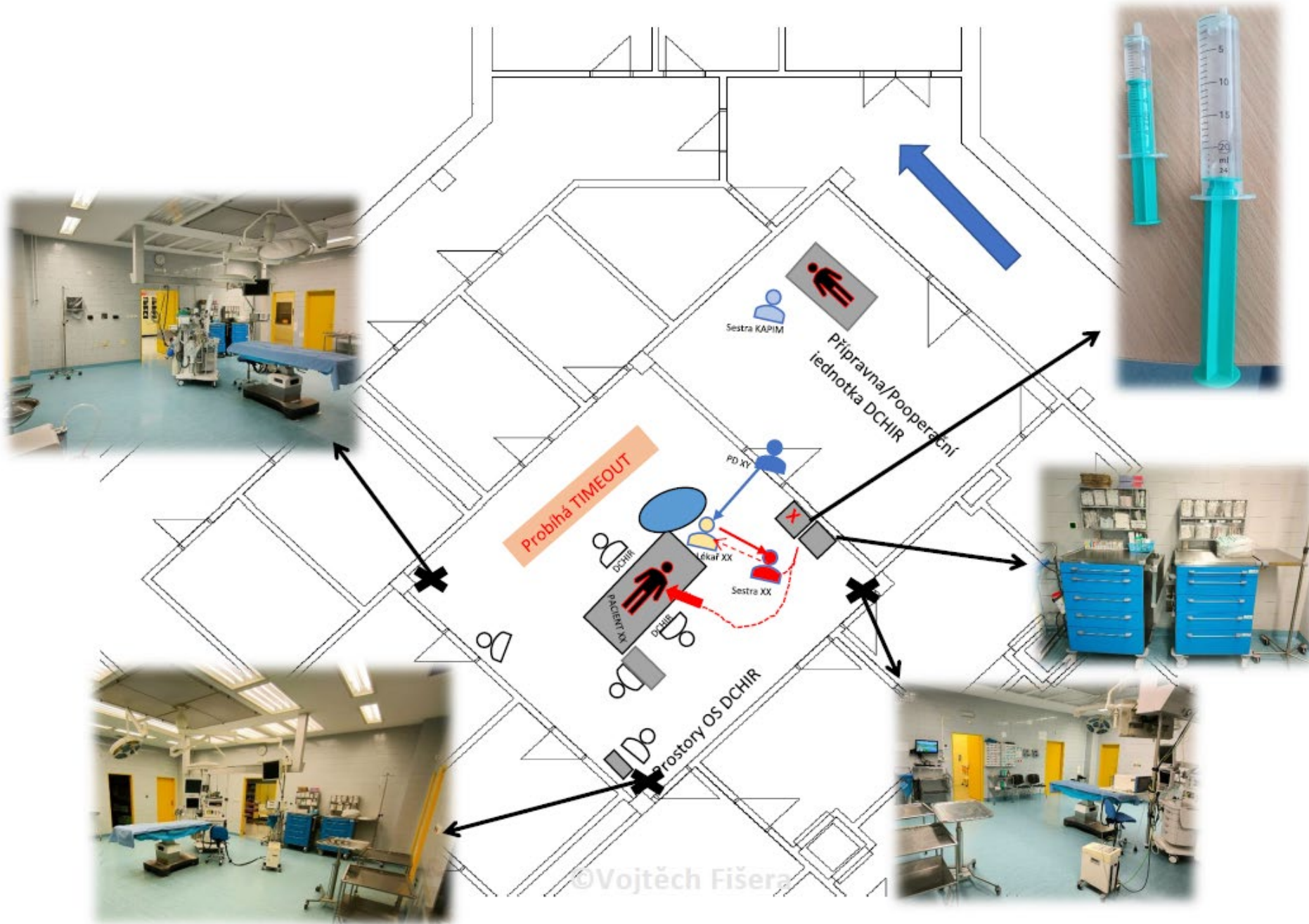

Jak problém vznikl

- **Kde:** sál dětské chirurgie
- **Program:** „břišní“ program – plný program s čekajícími přidanými pacienty
- **Co:** 2měsíční pacient na operaci tříselné kýly, 3,5kg, jinak zdrav., plánovaný výkon na 30min.
- **Kdo:** Anesteziolog se základním kmenem, PD vedoucí DA, zkušená anesteziologická sestra s ARIP

Step by STEP

- **7:45** – inhalační úvod sevofluranem, zavedena žilní kanyla, poté LM
- **7:55**- podán sufentanil
- **8:00** – přistoupeno k perioperačnímu bezpečnostnímu protokolu

Chyba

- Perioperační proces začal probíhat v době, kdy sanitáři připojovali odsávačku, anesteziologická sestra pouštěla infúzi na nastavenou rychlost a anesteziolog doladřoval nastavení stroje
- Do toho sestra od infúze se ptá na dávku paracetamolu
- Anesteziolog odpovídá **26mg** a poslouchá rozhovor chirurga se sálovou sestrou v rámci perioperačního protokolu, v hluku slyšeno jen 26.
- Anesteziologická sestra od injeřtomatu pokládá otázku **26ml** (v hluku slyšeno jen 26)
- Anesteziolog i PD odpovídají ano, **26...**

Step by step

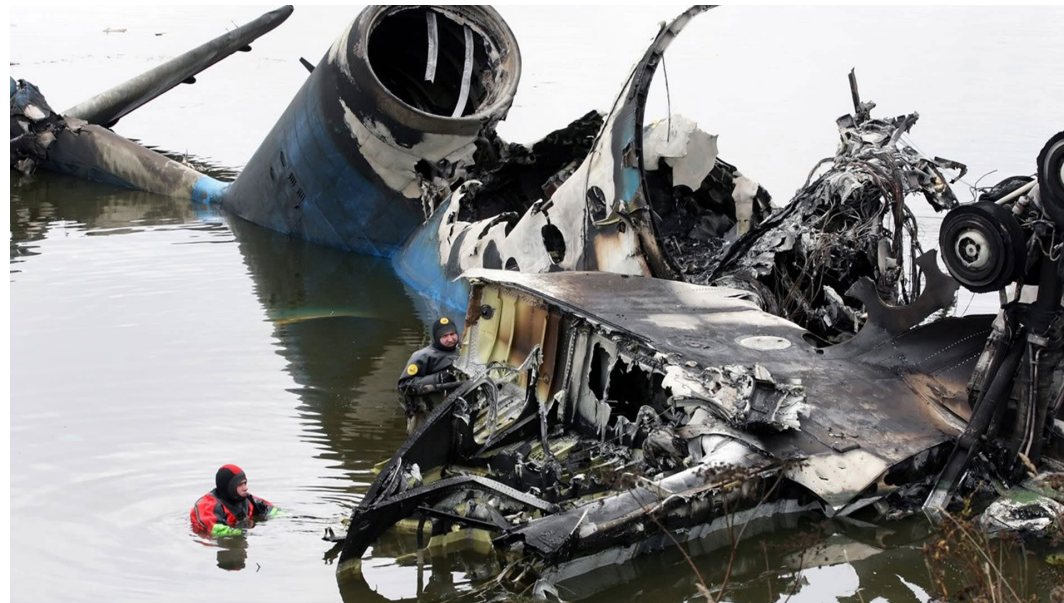
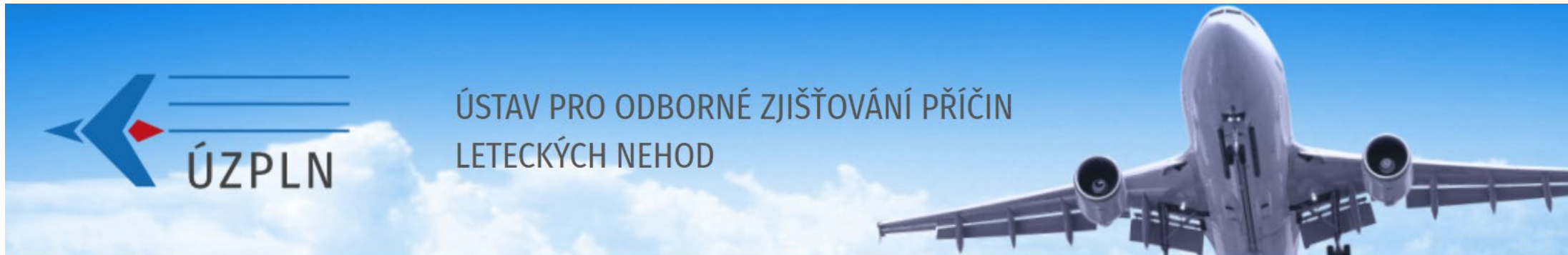
- **8:05** chyba
- **8:25** – tj. v době, kdy již běží 15min. Výkon zjišťujeme, že v lahvičce paracetamolu chybí hodně tekutiny
- Pátráme kolik vlastně bylo podáno paracetamolu
- **Výsledek** – místo 26mg (2,6ml) 260mg (26ml)
- **8:30** – informován operační tým a kontaktován PED-JIP
- **8:40** – ukončen výkon, probuzené dítě, předáno k další péči na PED JIP

Step by step

- DK JIP kontaktuje TISS – obvyklá p.o. dávka toxická je cca 125mg/kg.
- U dětí do jednoho roku a i.v. poloviční – 60mg/kg.
- **Dávka paracetamolu u našeho pacienta byla 74mg/kg**
- Proto se rozhodujeme **ACC** podat
- Ihned kontaktována matka pacienta
- Kontaktován manažer kvality

Systemové řešení – analogie s letectvím

I průšvih může být přínosem

Analýza problému

KZ02_FO0090 Kořenová analýza nežádoucí události

KOŘENOVÁ ANALÝZA NEŽÁDOUCÍ UDÁLOSTI – KAPIM neshoda č. 3396

Identifikace členů týmu RCA

Jméno a titul	Pracovní zařazení	Role v týmu
Vojtěch Fišera, Bc.	Manažer kvality	Vedoucí/Zapisovatel
[REDAKCE]	Vrchní sestra, Koordinátor oše dokumentace KZ	Člen analyzujícího týmu, specialista na dokumentaci
[REDAKCE]	primář	Člen analyzujícího týmu, expert a znalec v oboru soudního lékařství a toxikologie
[REDAKCE]	Klinický farmaceut	Člen analyzujícího týmu, specialista na klinickou farmacii
[REDAKCE]	Vrchní sestra	Člen analyzujícího týmu
[REDAKCE]	přednosta	Člen analyzujícího týmu
[REDAKCE]	přednosta	Přizván k PBP

RCA: 2/2024 UL

Zjištěné příčiny

- 1) zvykovost starších lékařů dávky říkat v mililitrech, mladších v miligramech
- 2) provádění úkonů během perioperačního bezpečnostního protokolu
- 3) v hluku a zmatku přeslechnutí jednotek = každý slyšel to své, nestandardní frazeologie

Mililitry a miligramy

- Překvapivé zjištění, jak heterogenní ordinace jsou
- Někdo používá miligramy, někdo mililitry, někdo oboje
- **ŘEŠENÍ:** přechod na systém hlášení v miligramech a mililitrech (tj. zde paracetamol, 26mg/2,6ml)
- **Již dříve zavedené standardní ředění léčiv** (lepíky)

PERIOPERAČNÍ BEZPEČNOSTNÍ PROTOKOL

PŘI PŘÍJMU NA ODDĚLENÍ	PŘED ODJEZDEM NA OPERAČNÍ SÁL	PŘED UVEDENÍM DO ANESTÉZIE	PŘED PROVEDENÍM INCIZE	PŘED TRANSPORTEM Z OPERAČNÍHO SÁLU
Identifikace pacienta (štítek): ..... Diagnóza: ..... Plánovaná operace: ..... Označení strany výkonu ☐ Pravá ☐ Levá ☐ Neaplikovatelné Alergie ☐ Léky Jaké: ..... ☐ Dezinfekce Jaká: ..... ☐ Náplast ☐ Nic z výše uvedeného Preskripce ATB profylaxe ☐ Provedena ☐ Není indikována Informovaný souhlas s operací podepsán ☐ Ano ☐ Ne Informovaný souhlas s anestezií podepsán ☐ Ano ☐ Ne Přijímající lékař: Datum a čas: Jméno: Podpis:	☐ Identita pacienta ověřena Strana výkonu označena a souhlasí se zdravotnickou dokumentací ☐ Ano ☐ Neaplikovatelné Premedikace podána ☐ Ano ☐ Není indikována Bandáž dolních končetin ☐ Ano ☐ Není indikována Kontrola odstranění zubní protézy, šperků a umělých nehtů ☐ Ano ☐ Není indikována Sestra: Datum a čas: Jméno: Podpis:	☐ Identita pacienta ověřena Strana výkonu označena a souhlasí se zdravotnickou dokumentací ☐ Ano ☐ Neaplikovatelné Informovaný souhlas s anestezií podepsán ☐ Ano ☐ Není indikován Alergie ☐ Léky (viz „při příjmu na oddělení“) ☐ Dezinfekce ☐ Náplast ☐ Nic z výše uvedeného Riziko obtížného zajištění dýchacích cest ☐ Ano ☐ Ne Riziko krevní ztráty větší než 500ml (7 ml/kg u dětí) ☐ Ano ☐ Ne Krevní deriváty objednány ☐ Ano ☐ Nejsou indikovány Pacient má zajištěnu adekvátní pooperační péči ☐ Ano ☐ Ne Důvod:..... Anesteziolog: Datum a čas: Jméno: Podpis:	☐ Identita a role všech osob na operačním sále je známa ☐ Kontrola identity pacienta, výkonu a místa incize provedena Podání ATB profylaxe dokončeno ☐ Ano ☐ Není indikováno Předpokládaná délka trvání výkonu ..... Potřebné přístroje, nástroje a implantáty k operaci připraveny a potvrzena jejich sterilita ☐ Ano ☐ Neaplikovatelné Na základě odsouhlasení chirurgem ..... stvrzuje Obíhající sestra: Datum a čas: Jméno: Podpis:	Počet nástrojů, tampónů, roušek a jehel spočítán a souhlasí ☐ Ano ☐ Neaplikovatelné Všechny odebrané tkáňové vzorky jsou označeny ☐ Ano ☐ Neaplikovatelné Během operace nenastaly žádné problémy s vybavením operačního sálu či nástroji, které je nutno řešit ☐ Ano ☐ Ne Jaké: ..... Během operace nenastaly jiné mimořádné události ☐ Ano ☐ Ne Jaké: ..... Na základě odsouhlasení instrumentářkou ..... stvrzuje Obíhající sestra: Datum a čas: Jméno: Podpis:

Perioperační bezpečnostní proces – time out

- Kromě papírové formy, kdy každý vyplní svoji část ve správný čas je ještě slovní část – time out
- **Nejedná se o náhodný výběr slov, ale o protokolizovaný proces**
- **Nejde o to ho udělat formálně, ale udělat ho správně**
- Pokud se provádí time out, musí být zastaveny všechny odložitelné činnosti a soustředit se v tichu na provádění

Time out - Cockpit drill

- 1. OBÍHAJÍCÍ SESTRA** I. Potvrzení jména pacienta + rok narození
- 2. OPERATÉR** I. Potvrzení typu výkonu a operované strany
II. Potvrzení správnosti polohy pacienta
III. Potvrzení dostupnosti obrazového podkladu se shodou operované strany
IV. Požadavky operátéra na speciální vybavení (instrumentarium, RTG, turniket, kostní štěpy etc.)
V. Přidružená rizika
VI. Plánovaný odběr tkání a tekutin
- 3. ANESTEZIOLOG** I. Profylaktická dávka ATB
II. Alergie
III. Strategie regionální anestezie
IV. Přidružená rizika
- 4. INSTRUMENTÁŘKA** I. Potvrzení dostupnosti a připravenosti požadovaného speciálního vybavení (instrumentarium, RTG, turniket, kostní štěpy etc.)
- 5. OPERATÉR** I. Připomínky?
II. Všichni členové týmu souhlasí?
III. Všichni členové týmu se navzájem znají?

4.2 NORMÁLNÍ POSTUPY A SEZNAM ÚKONŮ

4.2.1 PŘED SPOUŠTĚNÍM MOTORU

1	Upínací pásy	ZAPNOUT, DOTÁHNOUT
2	Dveře	ZAVŘENY A ZAJIŠTĚNY
3	Motorové přístroje	ZAPNUTY
4	Palivový ventil	OTEVŘEN (na plnější nádrž)
5	Množství paliva	Kontrola

4.2.2 SPOUŠTĚNÍ MOTORU

1	Hlavní vypínač	ZAPNOUT
2	Magneta	ZAPNOUT
3	Sytič	OTEVŘÍT (studený motor)
4	Brzdy	SEŠLÁPNOUT – KONTROLA FUNKCE (nebo založit kola klíny)
5	Volantové řízení	DOTÁHNOUT
6	Přípust'	VOLNOBĚH (ZVÝŠENÝ VOLNOB.)
7	Prostor vrtule	VOLNÝ
8	Startér	OTOČIT (po nastartování uvolnit)
9	Přípust'	ZVÝŠENÝ VOLNOBĚH (max.2500 ot/m)
10	Tlak oleje	KONTROLA MINIMÁLNĚ 1.5 bar
11	Sytič	ZAVŘÍT
12	Dobíjení	Kontrola
13	Avionika	Zapnout

Způsob ordinace

- Systém feedback před podáním léčebného přípravku
- **Ordinace – potvrzení – příprava-kontrola- souhlas – podání**
- Pokud nerozumím, nechápu žádám opakovat
- **Dokud nerozumím správně, nepodávám nic**

PŘEDPIS L FRAZEOLOGIE

Letadlo:

MADRID RADAR – TWA DEVĚT ŠEST TŘI.

Stanice:

TWA DEVĚT ŠEST TŘI MADRID RADAR – ATC
POVOLUJE TWA DEVĚT ŠEST TŘI KLESAT DO ...
STOP.

Letadlo (potvrzuje):

POVOLENO KLESÁNÍ DO ... STOP – TWA DEVĚT
ŠEST TŘI.

Stanice (pokud potvrzuje správnost přijaté zprávy):

MADRID RADAR

2.7.3 Potvrzování příjmu leteckou stanicí:

- letadlové stanici:* vysílání musí obsahovat volací znak letadla, za kterým následuje, je-li to nutné, volací znak letecké stanice;
- jiné letecké stanici:* vysílání musí obsahovat volací znak letecké stanice, která potvrzuje příjem.

MINISTERSTVO DOPRAVY ČESKÉ REPUBLIKY

Zpracovatel: Úřad pro civilní letectví

LETECKÝ PŘEDPIS

RADIOTELEFONNÍ POSTUPY

A

**LETECKÁ FRAZEOLOGIE A TERMINOLOGIE
PRO POSKYTOVÁNÍ LETOVÝCH PROVOZNÍCH SLUŽEB
A PROVÁDĚNÍ LETŮ**

Standardní nahlášení problému není sebetrýznění ale systémové řešení

Postup při zjištění

- 1) problém najít a pojmenovat
  - 2) identifikovat příčinu
  - 3) najít slabá místa systému – Kořenová analýza
  - 4) systémová změna
  - 5) implantace systémové změny
  - 6) kontrola dodržování systémové změny
-
- **Pozn. kromě hrubé nedbalosti by vedení nemělo persekuovat někoho, kdo přijde nahlásit chybu. Příště by už nemusel přijít!**

Take home message

- Netřeba vymýšlet již vymyšlené
- Kontrolní mechanismy a systémové nástroje na hledání a řešení chyb fungují
- Analogie s letectvím a vyšetřováním leteckých nehod
- Nestačí navrhnout změnu, změna se musí zavést do provozu a kontrolovat její dodržování
- **ZVYK JE ŽELEZNÁ KOŠILE**

Děkuji za pozornost

petr.vojtisek@kzcr.eu